

որ յաջմօք անսպաթուք ընթացք հարազար հայերէնի, — թէեւ ունաց պէտք ըլլայ անձնական հաւաքէ հրաժարիլ, եւ ումանց նորափութեան տեհնաշնորդութէլ, — թէեւ ցայսոր նոր սերունդն ի մանկութեան յիշեալ կամակոր նորութեանց ոգը չնչած անով անծած երեւաց, եւ եթէ մեր հայածեակ յառաջադիրնեան սխալմունքն այն եղաւ որ առողջ քայլութ խանութ սխալներու վոյ բարձեր, ժամանակն է որ յառաջ քայլ զամենաց՝ անոս հաւատ սպրութեան եւ շըլիքնան մայալի համեմատութեան մասպէիր ջանքով շահնիք ընթացք արագութեան ախատեան անտերեսութ ուղարկիւ։ Հետո չէ այսուհետեւ ժամանակն որ ընդ հանրութեան օրինացուագր բացակար տեմուսի լաց, « Անոնց հաստատուն անիներու վոյ յեցած։ » Անոնց հետեւ ապահով նկատ թէ շենք կրինել տոս մոր վոյ ալ, եւ անոնց աւելի իրաւաք, լորու ազգայնութեան վրէժիները բաղմարդիւն նույալցի նոր հեղինակի մ՛իր համագդեաց թիթեագյուն յանցուածոցն համար ըսածը։ « խոտածին իջու օրագրոց։ »

*

Գ Ր Ա Կ Ա Ն

ՀՈՒԴԻ ՄՐԱԾՈՒՅՈՒՆՆԵՐԻ ԽՇԱՋԻՇՎԻ ՀԾՈՎՆԻ

Հայու պանծին ինտորո Գործադիր-Մայլու Յամանադուղու Կուտին Եղվանիս կոմիտաց կը քաղնիք Արեւելի օրացուն մրցանակաբաշխութեան անդաման անդեմակնին, հնավաք ըստավ Ազգին վիճակնական անդաման տոմանի ազատահան առաստանն աչախար ուղարկութ անդամանի առաստանն անդամանութ, եւ նորութեալ պարագանեց մանակացիւց աթաւուր աշխատառութիւն։

Աւելիք օրագրիք՝ տարւոյ Յուլիս 18/30 թուղն մէջ յառաջ կը բերէ սախընթաց որը Հայոս Պատրիարքարանի համբխաւոր մէկ ժողովով մէջ՝ Նոյն Եղանակովովվան վենասպես Նորատառներուն վսեմ։ Գարբիէլ էֆէնսիի խօսակցութիւնն « ինչպէս յայտի է, կըսէ Ստենապետէ էֆէնսիին, բարիշիւտակ Եղունէի խմիրեանց բնիկ Ղալարեցի ազգայնն իւր 1874 Ապրիլ 13 թուական կատարով 20.000 ռուբլի գումար մը կ. Պողոս Ազգ, Պատրիարքարանի տրամադրութեան ներքեւ դրած էւ սահմանական անձնական անդամանի ազգայն գրականութեան ու անոր տարեկան տոկոսնաց հէնս բաշխուի ամ ըստ ամէ ի մրցանակ ազգայնն գրականութեան եւ

լ որ պատեղ բացայաց ակնարկներ՝ թէ հասուածն ի դրբու գրողներուն ձեռք հայկանել մորթահաթեան անձնական անձնամատ, եւ իր թէ այս ինչ իշտ այս որութեան կիրառ հայկակի ցուցանեկ համ օրենուոր կոստումուն կամանարու թեան աշակեան մէջ մայէկ եւ հիմանու դաստիար առողջական էներգիա և մանաւագ թէ ըստ ինքնաւոր ձեռք հարցուած է շաբաթու ընդարձակ թիւն ու մէջու ի կամանարու ձեռք ապաւագ գործածութեան, զորքանի առաջական շրջան կամ դաշտուուր ըստ ինքնաւոր հայտն եւ մասնաւութեան ու ըստ կամական յահանարկ դաշտուուր կիրթ հայտաց։

¹ La lingua bastarda dei giornalisti.

պատաճանական վերաբերեալ լաւագոյն երկարի թեան իցեանց հեղինակներուն, եւ միւս կէն ի նպաստ յատկանայ կարեց կամ Մշց մէջ աղջ կանց վարդարապէնի մը։»

Հոյ Ատենապետ էֆէնսին Յանձնաժողովն կազմութիւնն եւ մինչեւ ցարդ գործածներն յիշատակելէն ետեւ, մանրամասն կը պատմէ պյս տարւան մրցանակաբաշխութեան մասին եղած ները կը ծանուցանէ թէ ի մէջ հինգ երկարի ութեանց իր քննութեան եւ մրցման ներկայացած էին, մրցանակի արժանի համարուեցան Պր. Մանուկ Էլ Սիրախորեանի Նէր-բէ-յուն ռուսականի է հայունու էռուսու անուն եռահատոր գիրքը, եւ Պր. Յակոբ Ալլահէլքրտեանի Ռ-ն-է-խ- Զէլինան անուն տետրը. որոնցմէտ առաջնոյն տրուեցաւ, կըսէ, 35 օսմ. սոկի, երկրորդին 25 օսմ. սոկի։

Կը կցներ տասէն նոյն Յանձնաժողովըն առաջիկ 1888 տարւոյ մրցանակաբաշխութեան Աղջն, որ յատկապէս ի հրատակութիւն ուղղացած է Խոյակութեան անուն տետրը. որ Յակոբ Ալլահէլքրտեանի Ռ-ն-է-խ- Զէլինան անուն տետրը. որոնցմէտ առաջնոյն տրուեցաւ, կըսէ, 35 օսմ. սոկի, երկրորդին 25 օսմ. սոկի։

Ը Զ Գ

Գործադիր-Մայլու Անձնաժողովից
Կուտիլիս Յովիկիս Իդմիրեանց։

« Մահակ-Մարտիւնան Դրական մրցանակաբաշխութիւնը ու բարիշիատան Յովիկի հզմիրեանց կողու հաստատուած է, սիյու Կատարի յառաջական անդամանութ ու ամէն ազգային լողուաբանուննամ (ֆիլոյօսի) ևր պատմնան վերաբերնական պրասիդումներ ձևաւագի իրավաբանական անդամանութիւննամ վարչական պարագանեց պատմանական անդամանութ, միաձան յառաջիկա յունակար պարագանեց, պարագանէ պատմական կամարդութեան հայկ և որ կոր օրինակ յուղարկանա։ »

(Տ. Կ.)

Յ Ե Ա Վ Ա Ն Ե Խ Ե Ա Խ Ե Շ Դ

Աւուրից տառամական աշխարհը Յուլիս ամօյն մէջ նամբ կորուսս մ'ունեցաւ. Փիլիսոփայական կամական լեզուագիաութեան ձևուցն յուսաւից եւ մէծ ապագ այ ունեցող անդամներէն մին Տ. Յովշաննէն Հանուու Յուլիսի 28ին յանկարական կաթուածէ ըմբռնեալ՝ Փարիզ իւր մահկանացուն ծաղիկի հասակի մէջ կը կնքէ. Այս լուրմ յիշաւի սասանցուց Վւստրից ուսումնական աշխարհն, իւր ամէն ծանօթներն եւ զինքն իրբէ հանձարեղ երիտասարդ գիտնական յար-

գողները։ Ասմեք որ վեց ամիս յառաջ իրեն միւրալիր Երթասքարեաւ մը մաղթած եւ զիւլքը քաշալերած էին իւր ուսումնական համապարհորդութիւնն յաջող եւ արդիւրալից ի գլուխ հաւնել այժմ այս անակնակա եւ անհաւատալի գոյշը լմբակ՝ ցանքին սրտի Զհանդիսա յահիտենական մը իրեն կըսեւ։

ՏՌ Հանուշ պարի Փետրուարի սկիզբը վիեննային ողջ առողջ ձամենայ ելաւ ուսումնական համապարհորդութիւնն մընելու, որուն ծափը պիտի տար արժանաւոր լեհացի գիտնականաց ձեռնաու ազգային ընկերութիւնն ի քրաքաւ։ Այս նպաստին ի մասնաւորի արժանացաւ։

ՏՌ Հանուշ իւր բազմաթիւ լեզուաբնաւական հատուածներովն եւ “Լեզու Լեհաչայց”, երկասիրութեակին։

Հեղինակին միուժն էր նախ հարաւային իտալիա մանցելով՝ ալզանական եւ նոր-յունական գաւառալեզուաց վկայ նիւթ ժողովելու, յետոյ Հռոմ Երթալ եւ Վախիկանեան մատենադարանին մէջ Ծնկերէն ձեռագիրներն աչքէ անցընել։ Խոտայիշն Գաղղիս անցներով։ Հոն պիտի պարագեր հարաւային Գաղղիս գաւառալեզուաց, եւ ապա Իրլանդա պիտի Երթար, ուր ամիս միւրլանդսերէնի պարագեր։

Այս ծրագիրին հանձմատ միսաւ մեր գիտականն իւր համապարհորդութիւնն, եւ ինչպէս Ապրիլ 16ին առ Հերինակ յօդուածց գրածէն կիմացուի, Հարաւային իտալիա ըստ բաւականն ատազձ հաւաքելէն ետև՝ Հռոմ գացած էր եւ անկէ նոյն անսայն վերըլը Գաղցիս պիտի անցնէր, ուր Յուլի 28ին սսանանեցուցիչ արկածը կը հանդիպի, եւ անխոնջ գիտականն իւր ասցդ հասակին մէջ բոնաբար յափշտակած իւր տանի։

Մենք ազգ այնքս, բայց ի մասնաւորի գիտականը յանձնիՌ Հանուշը¹ Հանուշը ի գրունցուցնիք հանձարել աստազագիք հայագէտ մը, որ լընթացա ժամանակաց ոչ միայն մեր ազգին ուսումնական եւ լըզուաբնական ուսաներն օտարազգեցած պիտի անմօթացներ, պիտի անմօթացն գրութեան գործութեան եւ գործութեան էնէք անմօթացներ, պիտի անմօթացն գրութեան էնէք անմօթացներ, պիտի անմօթացն հայերէնի բանասիրական (philologique) ման ըստ պիտման մկանաց եւ բանասիրական պահանջման ապահով անուածեանց հետազտելով, պիտի ըլլար գլխաւոր նպաստիչներէն մին հայերէնի կատարեալ լեզուաբնաւոթիւնն յերեւան

¹ ՏՐ Հանուշը Անդուշ Լեզու Լեհաչայցը երկասիրութեան վկայ բաւականին ընդարձակ քննազատներուն եղած է եւ այս առաջին իւր կետարութեան եւ այլ երկարութեանց վկայ համառութիւն տեղիութիւն արուածէ. (առաջակա Անդուշը, Փետրուար, Եր., 22.) անոր համար աւելորդ կը համորիք սպանելու հրկնել.

հանելու, ինչպէս որ ցարդ շատ բեզուաց ըրածէ։ Արդարեւ պիտի ըլլար մեր ազգին համար բաւական մէծ ծառայութիւն մը նկատելով պիտի պարագայն, որ մեր ազգին ի մասնաւորի Ցանկահայոց մէջ լեզուաբնական գիտութիւնն ողջ պայած անուածութեան մէջ գտած, պիտի մը յառաջ կ լցու ընծայած յօդուածէն կը տեսնուի, որ քրեթէ անգէտ ենք յասից մասին։

Մեր նպաստակին է յորդորել զմզայինս Հայասէր եւ Հայագէտ գիտականին վայել յիշաւատական կամ մը պահել ազգային սարեկութեանց մէջ։ Հ. Յ. Թ.

ԴՊՌՈՑԱԿԱՆ

ՀՊՊՈՑՈՑԱԿԱՆ ՔՆՆԱՌԻՒԹԻՒՆ
ԵՎ ՀԵԴԻՌԱԿՈՆ ԳՈՒԳԻՆԵՐԸ ԾՈՒՈՒԹԻՒՆ
ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ԿԱՐԺԱՐԱՆԻ
Ի ՓԵՆԿԱՑԼՈՒ ԿՈՍՏ. ՊՈԼՅՈՑ

Ա իւնիսիի Միկիթարեանց Ալարժարանն իւր վերստին բացմանէն ի վեր այս Երրորդ տարին ըստ անլուրթիւնների կատարեց ուսմանց Հրազդարակական քննութիւններուն ու ուժութեանց ժամանական գրաւեցին աշակերտաց ձնողացն ու հանդիպատեացն մատուրութիւնը։ Օշակերտներն ամենին Յուլիոս 11էն (ըստ նոր տ.) սկսեալ անցան գովութեամբ այն մարդաբանն Հարավարդէն իւր բանալիւր զատոց կարգաւուած ուսմանց մէջն պահուած ամեն ճիւղնին վայ։

Հապարակական բնուութեանց յաջորդեց ամսոյն 17ին կէսորէն ետև հանդիպանն Պարգևաբարձութիւններ՝ Ալարժարանին հանդտառեան ընդարձակ բանք, ուր յատական ընդանական կանուած էին եւ գործնէր կը ծփային, եւ որուն մէկ կողմէ կը բարձրանար թատերական բեմը։ — Երբ հանիսին Գահէրէց Գերեբը. Ամենողիկուն Սաեւ փանութեանուն ծ. Հանդիպանն իւսաւ Գերեբան Պարգևաբարձութիւններուն բանական բացմանթիւ բարձրանարին Եկեղեցականց ընկերութեանը, հանդէսը բացուածաւ հայերէն գրաբանութիւններ, մը զոր կոտանք Սնորուած անուածութիւն մէջ զոր կոտանք Սնորուած անուածութիւն բանագիտական լեզուաւ ներկայացնուեցաւ չըր արաւածութիւն Աշակերտաց ընական եւ համարձակ առութեան բառածառեան գեղեցիկ նուագ մը հնչեցաց քննարով, գաշնակի ընկերակցութեանը։ Ասկէ եսու թատերական ընկերութիւնը պատեսաւ ու բանական բանագիտական լեզուաւ առաջնորդ Զարֆմենն, Կոտանդ Մուրասա, Յովլ. Գրբանցը եւ Եղիս Հանրմեան։ — Առաջին խաղուն, որուն արարուածուց միջներն